

Portfólió értékelés

- A hozzászóláshoz [regisztráció](#) és [bejelentkezés](#) szükséges

Módszer típusa

Értékelési módszerek

Rövid összefoglalás

Az egyéni fejlődés és tanulási út nyomkövetésének, bemutatásának és dokumentálásának egyik leghatékonyabb módja.

A módszer kifejtése

„A portfólió a tanuló munkáiból összeállított célirányos gyűjtemény, amely bemutatja készítőjének erőfeszítéseit, fejlődését és eredményeit egy vagy több területen. A tanulónak részt kell vennie a tartalom összeállításában; a gyűjteményeknek tartalmaznia kell a dokumentumok kiválogatására szolgáló szempontrendszert, az értékelési szempontokat és a tanulók önreflexióit.”
(Northwest Evaluation Association 1990., idézi Falus-Kimmel, 2003. 12.)

A szakképzésre vonatkozóan az alábbiakat gondoljuk minden tekintetben teljesen pontosnak. A portfólió a tanulási eredmények és dokumentumok rendszerezett gyűjteménye, amelyek

- a tanulási folyamat (szakmai oktatás) során keletkeznek
- megvilágítják, láthatóvá teszik a tanuló adott szakterületen szerzett tudását, jártasságát hozzáállását
- dokumentálja a tanuló szakmai tudásának, kompetenciáinak (tanulási eredményeinek) fejlődését
- segíti a tanuló számára is saját teljesítményének, fejlődésének megítélését
- lehetővé teszi a tanulási folyamat, a szakmai és személyes kompetenciák fejlődésének és a tanulási-tanítási folyamat eredményességének átfogó értékelését. (T. Molnár Gizella, 2016)

A portfólió típusai és a készítésének célja

Leggyakrabban két céllal készíthetünk portfóliót: **értékelési céllal, vagy a tanulás elősegítése érdekében.** Az **értékelési célú felhasználás** során azt

akarjuk megállapítani a portfólió segítségével, hogy mit tudnak és mire képesek diákjaink. Ha **azonban a tanulás elősegítésére használjuk a portfóliót**, akkor pedig az a cél, hogy a diákjaink tanuljanak valamit a portfólió összeállításából (Arter és mtsai, 1995).

Az értékelési portfólió: alternatív értékelési módszerek egyike, amely külső sztenderdek köré szerveződik. A portfólióban lévő minden egyes dokumentum valamely sztenderd elérését, teljesítését hivatott bizonyítani. Arra szolgál, hogy a tanár a hagyományos osztályozással szemben a diák teljesítményét holisztikusan (egészlegesen), az összes jellemző dokumentum segítségével ítélhesse meg. Ez esetben is szükség van a dokumentumokhoz fűzött reflektív jegyzetekre, amelyekben a hallgató elmagyarázza, melyik dokumentum melyik kompetencia bizonyítására hivatott. (Falus Kimmel, 2009)

Gyakorlati tippek a módszer alkalmazásához

A portfólió készítésére és az önreflexióra „meg kell tanítani” a tanulókat. A portfólió készítéséhez érdemes szempontokat, iránymutatást adni, az önreflexiót pedig ösztönözni kell. A portfólió tartalmazhat dokumentumokat, fotókat, videókat, referenciákat, munkanaplókat, élménybeszámolókat, a tanulók által készített produktumokat, munkadarabokat és annak fotó- vagy írott dokumentációját stb., bármit ami a tanulási folyamat és a tanulói teljesítmények „bizonyítékai”. Grafikus portfólióra mintát itt talál: <https://www.szamalk-szalezi.hu/grafika-a-nagyvilagban/>

Mi a haszna annak, ha a diák portfóliót készít?

- Segíti a megfelelő önismeret kialakítását, növeli a tanuló felelősségét saját fejlődéséért
- Az önreflexió megmutatja a tanulónak mennyire volt eredményes bizonyos területeken, a tanári reflexió – mint objektív értékelés - a folyamatos fejlődést szolgálja
- A portfólió készítés és a reflexió hangsúlyozza a tanulónak, hogy a tanulás egy folyamat, amiért ő is felelős
- Motiválja a tanulót
- A portfólió készítési folyamatban a „válogatás” és az önértékelés gyakorlása a szociális kompetenciákat is fejleszti.

Tanári, tanulói visszajelzések

„Nagyon színes, változatos portfóliók születtek a tanév végére. Bár nem volt kifejezetten célunk, hogy fejlődési portfóliót készítsünk, végiglapozva őket mégis szembetűnik, hogy a gyerekek milyen sok mindent tanultak, milyen sokat alakultak az elmúlt év során. A jövő tanévben tantárgyi portfóliót szeretnénk készíteni: írás-helyesírás témakörben minden tanulóval, fejlesztés tervezése miatt.” (Fidler Mária és Szilágyiné Dorcsi Gabriella tanár, Nagyatád)

„Amikor a gyerekekkel az összegyűjtött munkáikról beszélgetek, a kreativitást igénylő produktumaikra a legbüszkébbek, de nem akarnak semmit sem kiszórni. Olyan jó érzés, ha a gyűjteményüket lapozgatjuk, és közösen látjuk a fejlődésüket.” (Naszádi Ferencné tanár, Bánréve)

„Szerintem ez a mappa megmutatja, hogyan tudok dolgozni, ha érdekes feladatokat kapok. Jó érzés, hogy én választhatom ki, melyik munka jellemző igazán rám.”

„Szépen kell elkészítenem, mert a mappában bárki megnézheti a munkám.”

„Jó érzéssel töltött el, hogy látom, mit csináltam korábban másképp.”

„Szeretném, ha év végén hazavihetném, és akkor anyukám is látná ezeket a dolgokat.” (TANULÓK)

A módszer előnyei

A portfólió és annak bemutatása az iskolavezetés, az osztálytársak, a szülők, a vizsgabizottság, vagy a leendő munkáltatók előtt sokkal többet árul el a tanulók komplex kompetenciáiról, mint a puszta osztályzat. Komplexen bontakozik ki a tanuló portréja: tanulási stílusa, stratégiája, technikája, s azok fejlődési irányai.

További előnyét határozhatjuk meg abban, hogy digitálisan is elkészíthető (**E-portfólió**). **A digitális portfólió olyan megvalósítása a portfólió módszernek**, amely a technika kínálta többletlehetőségekkel gazdagítja ezt a fejlesztő eszközt. A digitális forma lehetővé teszi például a több szereplővel való megosztást, akár már a készítés folyamata alatt, illetve azt, hogy egy távol lévő értékelővel is megbeszélhesse a tanuló annak tartalmát. A portfólió digitalizálásának is számos módja van, sok szoftver készült már (ilyen eszköz pl. a MAHARA), és sok projekt foglalkozott a pedagógiai hasznosíthatóságával.

A digitális portfólió készítésének sokféle indoka lehet, gyakori, hogy készítésével a digitális kompetenciákat is fejleszteni szeretnénk, de az is lehet ennek indoka, hogy a tanulási célú portfóliót, az elért és összegyűjtött eredményeinket ezen a

módon sokkal könnyebb átalakítani bemutatási célra, elhelyezkedéshez, munkahely kereséshez.